

Krupka

Kraj: Ústecký

Správní obvod: Teplice

Nadmořská výška: 300 m n. m.

Počet obyvatel: 12 761

Adresa URL: www.krupka-mesto.cz/

Okres: Teplice

GPS souřadnice: 50.684491N, 13.858150E

První pís. zmínka: 1305 (719 let)

PSČ: 417 42

Historie obce Krupka

Výskyt cínu a jeho snadné získávání z naplavenin přivedl na území Krupky první osídlenec již v době bronzové. Germány postupně vystřídali Slované, a to hlavně v době stěhování národů. První, i když nepřímé, zmínky o těžbě cínu v oblasti pocházejí z roku 965-966 z pera Ibrahíma ibn Jakúba, který byl členem poselstva cordobského chalífy al-Hakema II., jenž projíždělo českými zeměmi k německému císaři Otovi I. Další zmínkou je zpráva kronikáře Matouše Pařížského z roku 1241, který lituje že anglický cín ztratí odbytiště v Německu a v Čechách právě kvůli objevení ložisek tohoto kovu v Krupce. V písemných pramenech z roku 1305 se o Krupce stále hovoří jako o místě, „kde se kope“. Tedy nikoli jako o městě. O Krupce jako o městě se poprvé hovoří v listinách z roku 1330, kdy král Jan Lucemburský daroval Krupku rodu Koldiců, kteří byli věrnými spojenci českých panovníků. V tom roce již stály hrady Rosenburg a Kyšperk. Město Krupka tedy pravděpodobně muselo vzniknout mezi roky 1305-1330. Kromě dvou již zmíněných hradů se v okolí Krupky nacházely dvě tvrze - Starý dvůr (Althof), jehož zbytky se zachovaly dodnes a Šejnov, která byla zničena za husitských válek. Obě tvrze ležely v dnešním Bohosudově. Z této doby pocházejí i první zmínky o okolních obcích, které dnes tvoří části Krupky. Z roku 1325 pochází první zmínka o Soběchlebech, z roku 1335 první zmínka o Unčíně (ves Unkova) a Maršově (ves Marešova) a záznam z roku 1376 hovoří o Habarticích na hřebenech Krušných hor, kde již stál kostel. Názvy obcí svědčí o slovanském složení obyvatelstva, které však s rozvojem těžby získávalo stále více německého rázu, poněvadž příliv nových pracovních sil byl větší ze saské strany. Na konci 14. století patřil hrad Kyšperk pražskému arcibiskupovi Janovi z Jenštejna, který se zde pak v následujících letech ukrýval před zlobou krále Václava IV. po smrti Jana Nepomuckého. Po husitských válkách se město dočkalo nebývalého rozkvětu. Původní získávání rudy z naplavenin rýžováním vystřídala těžba ve skále a to nejprve povrchová, ale od 15. století již hlubinná. Jen tak mohli horníci získat více rudy. Hlubinná těžba probíhala tak, že se nejprve razila úzká chodba sledující bohatou žílu, která byla později rozšiřována. Byla to vysilující práce v tvrdé skále. Používalo se ohně, který způsobil, že hornina popraskala a dala se lépe vytěžit. Svahy nad Krupkou jsou poseté zbytky těchto dolů. Tyto nové metody způsobily, že v průběhu 15. století vzrostla produkce cínu trojnásobně a v 16. století ještě o polovinu. Těžební území zasahovalo až po Cínovec a Dubí. O rozmachu těžby svědčí i dochovaný opis horního řádu z roku 1487. Když v roce 1469 uzavřel král Jiří z Poděbrad hraniční smlouvu se Saskem zůstala většina nalezišť cínu na české straně. V 16. století začalo do města pronikat luteránství. Proto byli do bohosudovského kostela roku 1587 povoláni chomutovští jezuité, aby čelili luteránům v Krupce. V roce 1579 obec koupila celé krupské panství i s hradem a stala se na čas svobodným městem.

Nabytá svoboda však neměla dlouhého trvání. Již v roce 1615 daroval král Matyáš Habsburský Krupku Adamovi ze Šternberka. Tento katolický král chtěl takto zřejmě čelit krupským luteránům. Krupští se bránili soudně, ale uspěli jen částečně. Spor probíhal neuvěřitelně dlouho - celých 99 let až do roku 1715. Snad právě proto se krupští měšťané přidali na stranu neúspěšného stavovského povstání. Čeští stavové totiž nabídli krupským jejich panství znovu na prodej. Po porážce českých stavů v bitvě na Bílé hoře (1620) se panství vrátilo zpět do rukou Adama ze Šternberka.

